

טיב הקהילה

עקב
כ"ב אב תשפ"ה

המסע לפי אופק דרושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג	6:47
מוצ"ש"ק	8:01
ר"ת	8:39

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סו"ת א'	8:35
סו"ת א'	9:57
סו"ת ב'	9:21
סו"ת ב'	10:28

המניח לפי שיעור קיץ

ליחן מס':
795

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

את רצונותיו העצמיים וכל כוונתו הוא רק לקיים רצון ה', וגם אם תכבד עליו העבודה ביותר יתפוך בכך. כמו כן לא יבוא לידי יאוש כשיראה שאין ההצלחה מאירה לו פנים כיון שרצונו לעבוד את בוראו אינו תלוי כלל בתוצאות העבודה, כי אם בעצם רצונו יתברך שיעבדוהו, ולכן מאחר ועצם ההשתדלות להביא את המצוה לידי גמר היא גם כן קיום רצונו יתברך, לכן היא גם כן תכלית אצלו, ולא יזינה אותה גם בעוד שאינו רואה תוצאות, וכיון שעקשן מצליח יזכה לבסוף לראות ברכה בעמלו, ויביא את מצוה לידי גמר.

במעלת המשלים את מצוותיו

ונהג על פי הרוב כל המתחיל במצוה מוכיח בעצם התחלתו שביכולתו להביא את הדבר לידי גמר, כי האדם מכיר את חושי ואת כוחותיו, ואינו נמשך כלל לדבר שאינו ביכולתו, הן אמת שיודע גם כן שייחכן שיעטרך להתאמץ יותר מן המשווער כדי להביא לידי גמר, אבל לבסוף יהיה הדבר ביכולתו. [ואין הוא בכלל 'חשב לעשות מצוה ונאנס', שכלל אינו יכול לעשותה]. ואם לבסוף לא הביא את הדבר לידי גמר, אות הוא שכלל לא התכווין מלכתחילה לשמיר, כי אם לידי תועלת עצמי כל שהיא וכשהוברר לו שמדובר במשימה בלתי קלה ואין הרווח כדאי הוא לו, התחרט על מעשהו, ולכן אינו בדין שיטול שכרו, ורק מי שבא אחריו והשלים את המלאכה הוא הוכיח שכוונתו לשמיר, ולכן התעלם מכל הקשיים הנקרים בדרכו.

על כל פנים, צריכים אנו לדעת שהרבה קשיים עומדים בפני מי שחפץ לעשות מצוה בשלימות, וגם על כל ענין רוחני מתנגד היצר שתהיה בשלימות וכמובא בספרים הקדושים שהיצר מסכים שיהגו בתורה ובלבד שלא יסיימו ספר שלם עד גמירא והדבר נרמז גם בשמו סמ"ל, שהוא ר"ת ס'ים מסכתא אין לעשות. וכל המתגבר על היצר ומביא כל דבר מצוה לידי שלימות הוא זה שראוי לשכר גדול.

ולכן יש ענין גדול לעשות סעודת מצוה כשמסיימים מסכתא. ולא לחינם העיד אביי על עצמו (שבת קט"ו). ואמר: 'תיתי לך דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה עבידנא יומא טבא לרבנן'. כי מאחר שהדבר תלוי בהתגברות יתירה על היצר צריכים לשמוח ולעשות יום טוב כשזוכים לכך.

ותא חזי ציטוט מהמשך דברי המדרש המובא (תנחומא עקב ו) במאמרו של רש"י, ומתוכו תבין עד כמה מקפידים בשמיר על זה שאינו משלים מצוותיו, והא לך לשוננו: 'אמר רבי ינאי כל המתחיל במצוה ואינו גומרה קובר אשתו ושני בניו, ממי אתה לפרו? מיהודא, שנאמר 'ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע וגו', ישבו לפרו? על הפת אמר להם: הורגים אנו את אחינו ומברכים! שנאמר: 'ובועז ברך נאך ה', לך כתיב 'מה בצע וגו' לכו ונמכרו לישמעאלים, ושמעו לו שהיה מלך. ואילו אמר להם להחזירו אל אביה, היו שומעין לו אלא התחיל במצוה ולא גמרה. לפיכך, המתחיל במצוה יהא גומר את כולה, עכ"ל.

כל המצוה אשר אנכי מצוה היום תשמרו לעשות למען תחיון ורבותם ונאמרו וירשם את הארץ אשר נשבע ה' לאבותיכם: (ת"א)
ופירש"י: כל המצוה - כפשוטו. ומדרש אגדה, אם התחלת במצוה גמור אותה, שאינה נקראת אלא על שם הנוטרה:

רש"י מביא בשם המדרש, שכוונת התורה באמרה 'כל המצוה', לעורר את העוסק במצוות שהמצוות צריכים לקיים בשלימות, ורק אחר שנתקיימה המצוה בשלימותה היא בגדר מצוה ולכן אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה, כי הוא זה שהביאה לידי 'תורת מצוה'. דברי המדרש מעוררים תמיה שכן מתוכנו אתה למד שאם יתחיל אדם במצוה ויזניחה באמצעה, ויבוא אחר וישלימה תהא כל המצוה נזקפת לזכותו של המשלים. ונשאלת השאלה מדוע יגדע חלקו של המתחיל במצוה? הן אמת שכל עוד שלא הושלמה המצוה על ידי האחרון עדיין לא תוקן המצוה כתיקונה, ואין הראשון ראוי לשכרו, מכל מקום אחר שכבר הושלמה המצוה, הרי יש בה חלק גם להראשון, ואלמלא חלקו לא היה האחרון בא לידי גמר, ולמה אם כן לא תיזקף המצוה גם לזכותו של המתחיל? בנוסף יש גם מקום לשאול מדוע לא ייחשב התחלת המצוה לזכות גם אם בסופה לא באה לידי גמר? הרי בסופו של דבר עסק במצוה, ומה שהזניחה באמצעה היה זה בראותו שאין ביכולתו להביא לידי גמר, ולמה אם כן יקפחו שכרו ולא יתנו לו שכר פעולתו על אף שהיתה כוונתו לשם שמים? ומה גם שלכאורה להיפך שנינו (ברכות ו): 'חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, אם כן כשהזניחה מפני האונס היה מן הראוי שיזכה בשכרו?

התשובה לכך מובא בספר 'אור המאיר' (דרוש לשבת תשובה) ותוכן דבריו הם שהמתחיל במצוה ואינו גומרה, מוכיח סופו על תחילתו שלא התכווין לשם שמים.

דבריו אלו קשה להכילם במושכל ראשון, ועל כן נרחיב קצת כדי לבאר עומק כוונתו. הנה כל אדם כשלוקח על עצמו משימה כל שהיא יש לו לכך איזה יעד ותועלת שבסיבתה הטיל שכמו לסובל, לפעמים מדובר ביעד גשמי, היינו שברצונו להטיב באמצעותה עם עצמו בתחום הגשמי, ולפעמים מדובר ביעד רוחני, שברצונו לעורר נחת רוח על ידה להקב"ה.

ונהג המתבונן ביין ליש הבדל גדול בין זה שכוונתו ליעד גשמי לבין זה שכוונתו לשם שמים, כי המכוון לטובה גשמית, אינו מובטח שיבוא לידי גמר, כי אם יראה שביצוע המשימה תלויה בקשיים גדולים יסוג אחור מלבצע, כי יאמר לעצמו, כל כוונתי אינה כי אם לשפר איכות החיים, ולא להכביד עלי יותר מדי [כמובן שהכל תלוי באיכות הקשיים ובסך הרווח]. אבל המכוון לשם שמים, אינו תר כלל אחר האנוכיות, להיפך, הוא ביטל כבר

טיב המערכת

♦ אם שמוע תשמעו ♦

מספור על הרב בענגיס זצ"ל שהיה מסיים את הש"ס פעמים רבות, וכל פעם עשה סעודה לכבוד הסיום והנה פעם אחת אחר והזמין שוב את סכרו ותלמידיו לסעודת סיום הש"ס, והפעם עשה סעודה גדולה ומפוארת יותר, התפלאו כולם והדי לא זמן סיים את הש"ס? ועוד יותר, מדוע הפעם הוא עורך סעודה גדולה ומפוארת יותר מתמיד? בסעודת הסיום דרש הרב בענגיס זצ"ל וכך הוא אמר: ב"ה יש לי את סדרי הלימוד הקבועים שלי שבהם אני מסיים את הש"ס, וזה הסיום שעשינו לפני תקופת זמן, אבל יש לי סדר לימוד נוסף של חמש דקות בכל פעם שמזמינים אותי לאירועים כגון סידור קידושין, ברית, וכדו', כשיש לי זמן שאני צריך להמתין, אני מיד פותח את הגמרא הקטנה שעמי, ובכך, מאותן דקות ספורות סיימתי כעת את כל הש"ס פעם נוספת, וזו הסיבה לשמחה הגדולה.

השבת אנו קוראים את פרשת 'והיה', הפרשה השניה של ק"ש, ועליה דורשים חז"ל 'יאמר אם שמוע תשמע - שמע אדם מצוה אחת, משמיעין אותו מצוות הרבה, שנאמר 'אם שמע תשמע, הכוונה שכשאדם מתעסק במצוה אחת משמיר מוכיח אותו בעוד ועוד, כמו שאנו מכירים את לשון המשנה באבות 'מצוה נדרת מצוה, וכשחז"ל אמרו שהמצוה 'נדרת' עוד מצוה הם לא הגבילו את היכולת של המצוה לדוגמא, נתאר לעצמנו מכונית קטנטנה נדרת משיאת ענקית עם כמה קרונות, הרי אין זה אפשרי, אבל במצוה זה אפשרי, מצוה אחת 'קטנה' יכולה לגרום 'משאית' של מצוות ללא שום הגבלה.

הנעת לבית הכנסת מוקדם? יש עוד כמה דקות עד התפילה? אל תלך לחפש מנין אחר! יש לך חמש דקות נצל אותם ללימוד, גם אם היצר הרע יגיד שחמש דקות זה כלום, הוא יגיד לך לחכות לזמן אחר, ואז תשב ללמוד 'כמו שצריך', אבל זהו שקרו! כי אם אתה תשב עכשיו ללמוד חמש דקות (או אפילו פחות), משמיר כבר יזכו אותך ללמוד עוד ועוד.

(פי' טיב הרה"ג עקב)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 100024-0534

פי' הנועה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | ערך: ש. גולדשטיין

הלכות תפילה (המשך)

א. אם כינה עוקצתו בעת התפילה, ימשמש בבגדיו להסירה כדי שלא תתבטל כוונתו, אבל לא יסירנה בידו (סי' צ"ז ס"ט).

ב. ואפילו היא במקום שאין מלמולי זיעה מפני שהוא סמיס ונגאי הוא אפילו אם ידאנה אדם קל וחומר כשעומד לפני בוראו יתברך (לבוש ס"ט).

ג. ומשמע דאם אינה עוקצתו כגון שהולכת על בגדיו ואידע וראה אותה אסור להסירה אפילו על ידי בגד, ונראה דאם על ידי זה יהיה טרדה בתפילתו, כגון שדאה פשפש על בגדיו וחושש שמה יכנס לפנים מבגדיו ולעוקצו ולא יוכל להוציא, דמועד להסירו על ידי בגד (ספר אורח חיים).

ד. ואם עבר ונטלה, ישפיש את ידו בכוחו או בדבר אחר (כספא בסימן צ"ב ס"ז) ובס"ד (סי' ס"ב) מבואר שהנוגע בכינה צריך ליטול את ידיו במים מפני רוח רעה השורה על הדיים וכ"ש אם הוא קודם התפילה שצריך ליטול ידיו במים מפני התפילה (ס"ב סק"א י"ב) וי"א דא"צ ליטול ידיו (שער הרב ס"ט).

ה. ודוקא בשעת התפילה לא יגע בכינה, אבל שלא בשעת התפילה יכול ליטול את הכינה ולזרוקו בבית הכנסת (סי' ט).

ו. ואם היה הולך על הספר לא יגע בו די משום מיאוס אי נמי שלא יצטרך לנטילה, אלא ינער הספר ויפול מאליו, ואם לא יפול ונטלה על ידי בגד (ספר אורח חיים).

ז. ועיין להרב רוח חיים שכתב, אפס כי עז הדבר ותמוה בעיני דיוורק כינה בתוך בית הכנסת, אי מצד קדושת המקום ואי מצד מיאוס הרואים אפילו שיעשנו בהתבא זה דרכו של הכינה שייכנס באדם אחר וכמו זר נחשב לעשות כזאת ואם אינו בשבת ויום טוב יותר טוב שיהרגנה ולא יזרקנה לבית הכנסת אלא יהיה יוצא לעזרה ויטול ידיו שם דאי ריקיקה אסרו קל וחומר לכינה דשוורץ על הארץ ופורה בלבוש אדם אחר וכי יע"ש, ואם כן אם אפשר יש לזרוקה לחוץ או להורגה שלא בפני שום אדם כדי שלא ימאסו וליטול ידיו (ספר אורח חיים).

ח. אם נשמטו תליתו ממקומו בעת התפילה יכול למשמש בו ולהחזיר, אפילו אם נפלה רובו (ס"ד וס"ב סק"ד).

ט. אבל אם נפל כולו אינו יכול לחזור ולהתעטף בו, דהוי הפסק, ואפילו אם התלית נשאר עדיין בידו ולא נפל לארץ, מ"מ מעשה הפעולה הוי הפסק (ס"ד וס"ב סק"ד).

י. אבל לתקן קצת שלא יפול לא הוי הפסק (לבוש ס"ד).

יא. אם הוא טרוד ע"ז שנפל התלית ואינו יכול לכיין, ילבשנו כשיסיים הברכה שאוחז בה (ס"ב סק"ד).

יב. ואם עבר והתעטף באמצע הברכה, א"צ לחזור ולהתחיל מתחילת הברכה, אלא ממשיך התפילה במקום שאוחז בו, ולא יברך אלא כשיגמור התפילה ימשמש בו ויברך (ס"ב סק"ד).

יג. וה"ה כשנפלו תפיליו מראשו ומידו לא יפסיק ויגמור התפילה בלעגים דאסור להפסיק בתפילה, ולכן אם רק נתרשלו תפיליו יכול לחזקם כמו בטלית כשלא נפל כולו דאין ההפסק ניכר בו כל כך (שו"ת ש"ד).

יד. יזהר שלא יניח ידו על כנטרו (הייש לוח התחנות) בשעת התפילה, דהוי דרך גסות הרוח (ס"א וס"ב סק"ד).

טו. וחזנים העושים כן בשעת הזמר מותרים לפי שאינם מתכוונים לגסות אלא להזניע את הקול, אבל שלא בשעת הזמר אסור (ס"ב סק"ד).

טז. זקן ששם על עיניו בתי עינים שקודין ברי"ל [משקפים] אם הם רפויין ע"ז חוטמו שקרוב ליפול ע"י כריעות והשתחויות, נכון להחמיר שיקשדם מתחילה בחוץ (ס"ב סק"ד).

יז. הנושא משאוי על כתפיו והגיע זמן התפילה, אם הוא פחות מד' קבין מפשילו לאחוריו ומתפלל, ואם הוא ד' קבין, מניחם על גבי קרקע ומתפלל, דאם יש עליו משוי של ד' קבין הם מבטלים כוונתו (ספר אורח חיים).

יח. וצריך להסיר קודם שיחזיק להתפלל דבשעת התפילה אסור לעשות שום דבר (ספר אורח חיים).

יט. ויראה לי דזוהו כשמתחיל להניחה על הקרקע מפני חשש גניבה או שמוכרה להתפלל דרך הילוכו, דאז התירו לו בפחות מד' קבין להפשילו לאחוריו, אבל כשביטלתו להניח על הקרקע או באיזה מקום ויכול להתפלל מעומד בלא המשא מחויב לעשות כן גם בפחות מד' קבין, וכן להחזיק מקלו בידו בשעת התפילה ב"ל דאסור, ואם חושש מפני גניבה יניחנו לפניו וישגיח עליו (שו"ת ש"ד).

טיב הבניין

ואכלת ושבעת וברכת

גודל מעלת מצות ברכת המזון

בנים היה דואר, ואומר, שמא לא ירד מן למחר ונמצאו כולן מתיים ברעב, נמצאו כולן מכוונים את לבם לאביהן שבשמים. אמנם מי שמכוון את לבו לאביו שבשמים גם כשמוזנתו מצויין לו, ובכל יום ויום הוא מברך שלש פעמים להקב"ה בכוונה ובשמחה עצומה, מתוך הכרת הטוב להקב"ה על המזון אשר נתן לו, בוודאי ראו שיהיו מוזנתו מצויין לו תמיד, ולא יצטרך לדאוג בכל יום על מוזנתו, מאחר שבין כך הוא מכוון תמיד את לבו לאביו שבשמים שלש פעמים בכל יום ויום.

ברכת המזון מבטלת את המקטרגים ונשפע מונו ברוחו

וכיוצא בזה כתב רבינו המהרש"א זי"ע א בחידושי אגדות (גור סי' ד"ה גדול העונה) דהיינו טעמא שצוה הקדוש ברוך הוא להאכל ושבע לברך עליו, כמאמר הכתוב "ואכלת ושבעת וברכת" וגו', דלפי שמוזנתו של אדם קשים כקריעת ים סוף, ויש לאדם מקטרגים בדבר מלתת לו מוזנתו הקשים ברוחו. אך על ידי שהאדם מברך ברכת המזון, אזי הקב"ה משפיע ברכותיו להיות לו ברוחו מוזנת, ואילו הברכות הם המליצים יותר וסוגרים טובים נגד המקטרגים. ומאיר לנו המהרש"א בזה חידוש נפלא והוראה נוראה בעצם מרות הברכות שאנו מברכין ומודים להקב"ה על האכילה, דמלבד עצם הדבר שאנו מקיימים בזה מצות השי"ת, והרבה לנו הקב"ה תורה ומצות כדי לזכות אותנו, עוד זאת חסד גדול עשה עמנו בוראנו בזה, אשר ברוב רחמי וחסדיו חשב מחשבות להטיב עם בריותיו, ועל כן ציונו לברך על המזון, כדי שעל ידי זה יתברך מעשי ידיו ופרנסתו, ויעמדו הברכות כמליצי יותר נגד אויבי נפשו ומוקטרגיו, היש לך חיך מתוך מזו.

המברך ברכת המזון בכוונה אין שולט בו אף וישפץ וקצף ותפולתו מתקבלות

והנה הב"ח (אורח סי' קפ"ה בנהיה) מביא בשם התשב"ץ (תשב"ץ סי' קטן סי' שט"ו) שלכן לא נמצא אות ה' בברכת המזון, לפי שכל מי שמברך ברכת המזון בכוונה אין שולט בו לא אף ולא שפץ ולא קצף. וידוע מה שאמר המגיד לפרן הבית יוסף, שיש להיזהר בברכת המזון בכוונה עוד יותר מכוונת התפילה, כי התפילה הוא רק מדרבנן לרוב הפוסקים, ואילו ברכת המזון הוא מדאורייתא. וכן כתב הרמ"ק רבי אהרן מזיטומיר צוק"ל בשם הרמ"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע (תולדות אהרן שפטים ד"ה ראשית): 'הרב המגיד הקדוש והטהור מוה"ר דוב בער נב"מ הזהיר על זה מאוד לכוון בברכת המזון יותר מתפילה, כי תפילה דרבנן וברכת המזון דאורייתא, עכ"ל'.

ואכן בשולחן ערוך (אורח סי' קפ"ג סוף ט"ה) מציונו להלכה לענין לשאול בברכת המזון מפני היראה או מפני הכבוד, דיש מי שאומר שדינה כבאמצע שמונה עשרה שאין שואלין ומשיבין כלל.

ואפשר להוסיף עוד טעם למה יש לכוין בברכת המזון כמו בעת התפילה, כי דייקא בזכות שיברך ברכת המזון בכוונה, יזכה שכל תפילותיו יתקבלו בשמים. שהרי כתב המהרש"א (סוטה ס"א): 'ש"אף הוא מלאך משוחית המקטרג ואוסר תפילתם של ישראל במאסר שלא תבא לפניו יתברך. אך על ידי שמברך ברכת המזון, הרי נתבאר שבזכות זה אין שולט בו אף, ואינו יכול לקטרג עליו, וממילא יבואו ויתקבלו כל תפילותיו לפני אבינו שבשמים.

המברך ברכת המזון כחוקו כאילו קיים כל התורה

וראה עוד מה שמוביא בספר 'יגד יעקב' להרמ"ק מפא"ר צוק"ל: מצאתי דבר חדש בספר בית ועד לחכמים (פ"ש וד"א) בשם סידור נהוראי בשם ילקוט, 'שכל המברך ברכת המזון כתיקונו כאילו קיים כל התורה. ובשם הזהיר הק' הביא שם שמי שמברך ברכת המזון בכוונה אותן הברכות מליין אותו לאחר פטירתו, ומכריזין לפניו שיברך להקב"ה בכוונה עכ"ל.

ובספר קב הישר (פ"ק י"ג) כתב: 'כל מי שמברך בכוונה, יזכה לשמוע ברכת המזון לעתיד לבוא מפי דוד המלך ע"ה כשיעשה הקב"ה אריסטון לצדיקים לעתיד לבא, כי אין הקב"ה מקפח שכר שום בריה.

יעזר השי"ת שנוכח לברך ברכת המזון בכוונה הראויה, ועל ידי זה ניגצל מכל אף וישפץ וקצף, ונוכח שיהיו מוזנתו מצויים לנו כל ימי חיינו, ולא נצטרך לא לידי מתנת בשר דם ולא לידי הלואותם רק נקבל כל מוזנתו ופרנסתו מידו הרחבה והמלאה הפתוחה הקדושה והרחבה של הקב"ה, ולא נבוש ולא נכלם לעולם ועד.

צפי' לישועה - כבר עתה בעת הגלות צריכים לצפות ולראות את הישועה

בפרשתנו כתיב (ת"י) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. וילפינו מה שיש מצות עשה לברך ברכת המזון לאחר האכילה, כמו שדרשו בגמרא (ברכות מה): 'מנין לברכת המזון מן התורה, שנאמר 'ואכלת ושבעת וברכת' זו ברכת הון, 'את ה' אלקיך זו ברכת הוימוק, 'על הארץ' זו ברכת הארץ, 'הטובה' זו בונה ירושלים.

קודם שיברך ישא תפילה שלא יפריעוהו בעת שמברך

ועל' בספר הקדוש 'סוד ושודש העבודה' בצוואתו (את"י) שכתב שמן הראוי שקודם ברכת המזון, ישא תפילה להקב"ה, בזה הלשון: 'יוצרי ובוראי הצילני שלא יבא שום אדם אצלי בעת ברכת מזוני, שלא יבוטל כוונתי הטובה. ואחר ברכת המזון, אם לא היה לו ביטול משום אדם יתן הודאה גדולה להשי"ת בשמחה עצומה על זה בזה הלשון: 'מודה אני לפניך יוצרי ובוראי שהצלחני מביטול הכוונה בברכת המזון, ומסיים שם שכך היה נוהג כל ימיו.

טרם נשתו לברך יסלק ממנו כל הדברים שגורמים בלבול הכוונה

דבר זה נצרך שבעתיים בדורינו, אנו, דור המלא בהפרעות ובלבולים ממכשירי הטלפון למיניהם המבלבלים לב האדם ומפריעים את כוונת הברכות בצלצולים שונים ומשונים הרי תגדל החיוב לישא תפילה חרישית טרם נשתו לברך ברכת המזון, שלא יבוא לידי הפרעה וביטול הכוונה ח"ו. ומה טוב ונכון הוא שיכבה את הפלאפון בעת שמברך ומודה להשי"ת על כל הטוב, ובכלל בכל עת נשתו לעבודת הקדוש לעסוק בתורה ובתפילה, לבל יערב זו בעבודתו.

והמשנה ברורה (קפ"ה סק"א) כתב, שהמדקדק יזהר לברך לכתחלה לברך מתוך הספר ולא בעל פה. ומביא עוד מספר חסידים (סי' ס"ז) מעשה באחד שמת ונתגלה בחלום לאחר מקרוביו ואמר ליה, בכל יום דנין אותי על שלא הייתי מדקדק לברך כל הברכות בכוונת הלב.

המברך בשמחה ובעין טובה משפיעים לו מן השמים בשמחה ובעין טובה

וצריך להיזהר לברך ברכת המזון דייקא בהתעוררות ושמחת הלב כדאיתא בזוהר הקדוש (ויקהל ר"ח): מי שמברך את הקדוש ברוך הוא מתוך שובע צריך לכוון לבו ולשים רצונו בשמחה, ולא יהיה עצוב אלא שיברך בשמחה וכו'. וכמו שהוא מברך בשמחה ובעין טובה, כך נותנים לו בשמחה ובעין טובה, ומשום כך לא יהיה אז עצוב כלל, אלא בשמחה ובדברי תורה.

ברכת המזון בשמחה מסוגל לעשירות

והא לך מוקד לשון רבינו החיד"א זי"ע א (נפצי אורות על גלין הוהר) שהוסיף על דברי הזוהר הנזכר, בזה הלשון: ולכוון רצונו בשמחה ולא יהיה עצב בשעת ברכת המזון וכו', וזו סגולה להתעשר אם יברך בשמחה ובקול רם וכו'. ואפשר לרמוז ענין זה מהפסוק (ספ"י) (ב"ב) 'ברכת ה' היא תעשירי, ולא יוסיף עצב עמה'. פירושו, ברכת ה' - היא ברכת המזון שהיא מדאורייתא דוקא דשאר הברכות הוי מדרבנן, 'היא תעשירי' למברך אותה, בתנאי - 'ולא יוסיף עצב עמה' שתהיה כתיקונה שיברך אותה בשמחה לסלק הסטרא אחרא. וכן איתא מהר"י הקדוש ז"ל (שער המעשר עקב): 'צריך לברך ברכת המזון בעין טובה בשמחה יתירה, להראות לפנינו כנדיבים בעין טובה ולא כצרי עין, וזו גם היא נותנת לנו מוזנתו בשמחה ובעין טובה.

ועל פי זה יובן מה שכתב החנינן (סוטה תל) 'כך מקובל אני מרבתי ישמרם קל, שכל הוהיר בברכת המזון, מוזנתו מצויין לו בכבוד כל ימיו.

דהנה הטעם שאין כל אדם זוכה לכך שיהיו מוזנתו מצויין לו תמיד בכבוד, הוא כדי שיעצור בכל יום לכוון לבו לאביו שבשמים ולבקש להקב"ה על מוזנתו. כמו שאמרנו בגמרא (יומ"ט ע"ג) 'שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחנן, מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה.

אמר להם, אמשול לכם משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שיש לו ארץ, ופסק לו מוזנתו פעם אחת בשנה, ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה. עמד ופסק מוזנתו בכל יום והיה מקביל פני אביו כל יום. אף ישראל, מי שיש לו ארבעה וחמשה

סיפורי השגחה פרוטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

הוא יפרנסנו בכבוד

יהודי חביב ונחמד סיים זה עתה להתפלל לפני העמוד על אביו שנפטר. החזן הינו בעל קול ערב ונעים כך שכל אחד שם לב כאשר הוא ניגש לתיבה. כעבור חודש ראיתי אותו שוב ניגש לתיבה, ומתפלל עם כל הקדישים לא יום ולא יומיים כי אם שבועיים רצופים.

אחרי התפילה כבר לא התאפקתי ושאלתי מה קרה שהרי אביו ואמו אינם בין החיים מזה זמן ועתה כבר ניגש שוב לתיבה?! הוא הסתכל עלי וענה שהוא מתפלל על הדוד שלו.

וסיפר לי סיפור השגחה מפעים: "ההורים נפטרו, הם לא השאירו רכוש להוריש הלאה לילדים. הודיתי לה' שלפחות לא השאירו חובות, המצב הכלכלי שלי היה דחוק מאוד ובקשתי מה' שישלח לי ישועה בדרך כבוד. עוד באותו יום פגש אותי דודי אח אמי וביקש לשבת איתי ביחידות, הלכנו לפינה והדוד שאל אותי: "כמה אתה רוצה תשלום בתמורה לתפילה בפני העמוד עם כל הקדישים שנה תמימה לעילוי נשמותי בעת שיבוא זמני להיקרא לבית דין של מעלה?!"

הסתכלתי עליו במבוכה ואמרתי שבעזרת ה' יחיה עד מאה ועשרים ובכל מקרה אומר קדיש עבורו ללא תשלום כמובן!!! אבל הדוד לא הסכים לשמוע את התשובה הזו ואמר: "תראה, אני מודה לה' שיש לי שבע בנות, אבל קאדיש'ל (בן זכר) לא זכיתי. שמעתי אותך מתפלל על הורים שלך בקול ערב ובבהירות לפי קצב הציבור, ולכן אני מבקש שאתה תתפלל תמורת תשלום הוגן..."

לא הסכמתי לנקוב בסכום, הוא הפקיד בחשבוני סכום למעלה מכל דמיון שכיסה את כל החובות והשאיר לי עודף ברווח. לא חלפו שלושה שבועות והוא החזיר את נשמתו ליוצרו, זו הסיבה שאני ניגש לתיבה כי הקב"ה סידר לי בעל כרחי, בניגוד לרצוני פרנסה בכבוד!!! התברר שהיה לדוד הזה לא מעט כסף והשאיר סכום נוסף בירושה אחרי השנה לכשאגמור קדיש...

הוא היה אדם בריא וחסון ותפקד בצלילות עד יומו האחרון, מי היה מאמין שתוך זמן כה קצר ישיב נשמתו לבוראו."

שיהיה הפרסום לעילוי נשמתו.

פרט למחלה: 11

הפענוח לדעות את הרבים בסיפור של השגחה פרוטית מוזמן לשלוח אל ר' שפתה סמואלס נפקס: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

שהיתה אז על הפרק הוא הציג את כל צדדיו וצדי צדדיו, שהיו בהם ספקות על גבי ספקות, וככל שניסיתי לפשוט לו כמה ספקות, או להזיזם הציזה מחמת חוסר ענין לגופו של שידוך, לא עלתה ביד, הבחור הלך והסתגר במבוכותיו, כאותה פקעת המסתובבת יותר ויותר בתוך עצמה...

הבחור ממש התחנן על נפשו, שכבר כלו ממנו כל כוחותיו, ואינו מסוגל עוד לשאת על כתפיו הרכות את עול הספקות הרבים האלה, וביקש והתחנן לחלצו ואת נפשו מן הספקות והבלבולים הקשים רחמנא לישזבן.

היתה זו שעת צהרים, ובאותה עת היה רגיל מורנו הגה"צ רבי זונדל קרוזר זצוק"ל בעל 'אור החמה', לבוא אל ביתי מדי יום בעת הצהריים לקביעות לימוד החברותא, אמרת לי לבחור דגן שימתין מעט עד בואו של ר' זונדל, ותבקש מלפניו עצה וברכה, להורות לך את המעשה אשר תעשה.

ואכן בהגיע רבי זונדל הצדיק והתיישב על כיסאו, ביקשתי ממנו להציג לפניו את הבחור עם שאלת השידוך שלו, וכמובן הוא נענה במאור פנים ובחפץ לב כדרכו בקודש של 'שר הענוה'.

תיכף נקרא הבחור להיכנס בקודש פנימה, ר' זונדל קיבלו בכבוד ובאהבה, הורה לו לשבת לפניו ולהציג במתינות את כל שאלותיו ומבוכותיו אחת לאחת.

הבחור הורגש התיישב בדחילו ורחימו, והחל להרצות את כל הררי ספקותיו בכבוד ראש, כשהוא 'שולט' היטב בכל החומר, ולא שוכח לציין שום צד של התלבטות וספק או חשש כל שהוא, אף אם נראה רחוק ביותר... תוך שהוא חוזר ומדגיש כמה פעמים שמכיון שבשידוך עסקינן הרי זו שאלה הנוגעת לכל החיים!

לפתע התרגש רבי זונדל הצדיק, ושאל את הבחור, יסלח נא לי מר במטותא כמה שנים מתכוון אתה לחיות כאן?

למה הכוונה? תמה הבחור, תוך שהוא פותח זוג עיניים גדולות ותמהות, ואינו מבין לפשר השאלה.

אסביר לך, אמר ר' זונדל בנועם שיית אתה מערים כאן הרים וגבעות של ספקות ושאלות ומנסך את חשיבותם העצומה של הספקות הרבים שלך, שאף כי הם נראים כדברים קטנים של מה בכך ורחוקים מגופו של ענין, מכל מקום הרי זו שאלה הנוגעת לכל החיים! - וכי מה זה כל החיים? הכתוב מעיד בנו (תהלים צ' י) "מי שנותנו בהם שבועים שנה ואם בגבורות שמונים שנה", אתה כבר נוסק אל גיל הארבעים... וכי מה זו 'שאלה' קשה כל כך לעוד ארבעים שנה... מה לך להפוך עולמות בלביים וספקות על גבי ספקות, הרי כל חיי עולם הזה הללו הינם 'כחלום יעוף'!... מה הנך מתרגש כל כך משום שזו שאלה 'לכל החיים'? מילא על בחור בן שמונה עשרה אולי ניתן לשמוע ביטוי שכזה, שעדיין 'כל החיים' לפניו... אבל לא בגיל הקרוב לארבעים.

ואכן הדברים היוצאים מן הלב הגדול פעלו את פעולתם הנאמנה, הבחור הישר תפס מיד את עומק ותוכחה הנוקבת של ר' זונדל, ופתאום נמוגו ונעלמו להם כל ספקותיו וחלומותיו הרבים, והבין וקיבל שמדובר בהצעה טובה וישרה המתאמת עבורו.

עד מהרה נסגר השידוך בשעה טובה ומוצלחת ונגמר הדבר בכי טוב ובמזל טוב לשמחת לב כל הצדדים. וזכו בני הזוג להקים בית ישר ונאמן לתפארת בית ישראל, ולראות דורות ישרים מבורכים.

- * -

באחת השבתות שזכיתי להתלוות עם כ"ק אבי מורי הגה"צ רבי לוי הכהן רבינובין זצוק"ל בעל "מעדני השלחן" בקדרותא דצפרא דשבתא לבית הכנסת העתיק 'אונגארישער שול' שבשכונת 'מאה שערים' לתפילת וותיקן, ניצל אבי את הדקות המועטות של ההפסקה שבין קריאת התורה לתפילת מוסף כדי לצאת לצרכיו.

אך כשמהיר לחזור ולהיכנס אל בית הכנסת ראה לצערו שהש"ץ כבר החל להוביל את הספר תורה אל ארון הקודש, הוא תפס מהר את הסידור באמירת הקאפטייל (תהלים טו) "מזמור לדוד הבו לה' וגו'" כנהוג בעת הולכת הספר תורה אל הארון במוסף של שבת ולאחר מכן בהכנסת הספר תורה באמירת "ובנוחה יאמר וגו'", אבל להוותו 'הפסיד' בצאתו את כל תפילת "יקום פורקן"... כאב ליבו של רבי לוי הצדיק, הן על ה'יקום פורקן' שחמק לו כך ממנו, והן על 'למי שברך' שתקנו לנו הגאונים תיכף לאחריו...

כל הפסד ניתן להשלימו, הרהר ר' לוי גם לאחר התפילה. - ועל אף שנערכה באותה שבת שמחת 'קידושא רבא' לכבוד הולדת נכדתו, והקהל כבר התיישב לשמחת הקידוש לא מיהר ר' לוי, כהן שדעתו יפה, הוא התיישב לו בנחת על מקומו פתח שוב את סידור התפילה, והחל לקרוא מתוכו ביישוע הדעת ובמנוחה את תפילת 'יקום פורקן', הן את הקטע

הפוך בעמוד הבא <

השמרו לכם - פן!

"השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם. וחרה אף ד' בכם וגו', ואבדתם מרתה מעל הארץ הטובה אשר ה' נתן לכם. ושמרתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וגו'" י"א ט"ז-י"ח

בספרה"ק "דרש טוב" (דף לא): מלמדנו דרכי עבודת השם 'יתברך ברמזי פסוקי קודש הללו שבפרשתנו הנאמרים בכל יום פעמיים באבהו בקריאת שמע, בשם מרן הבעל שם טוב הקדוש ז"ע. בזה"ל: "וסרתם ועבדתם אלהים אחרים - כשנוטה אפילו כחוט השערה לשמאל, הוא בחינת עבודה זרה ח"ו. וסרתם ועבדתם, רוצה לומר, כשסר תיכף באים המים הזדונים ח"ו ורוצים לשטוף: כי הם דווקא

רוצים להיאחו בשגיאה דקה, שיהיה לימודו רק לשמאל, ואז צריך זכות גדול לעבור הים בשלום, עכ"ל"ק.

ברם מלמדנו להועיל מרן היהודי הקדוש מפרשיסחא ז"ע ברמז פתיחת הכתוב דגן, את שורש סיבת 'וסרתם', מה גרם לו לאדם לסור מהשם יתברך ח"ו, וכיצד נטה מדרך הטוב והישר. - שעל כך פתח הכתוב ומוזרי: השמרו לכם 'פן!' - תיבת 'פן' היא לשון ספק, תשמרו ותוהרו מן הספקות וכן המבוכות בעבודת השם יתברך. כי זו תחילת אם כל חטאת, כשאינם נופל בספקות והרהורים וערעורים שונים, ושוקע במבוכות נפש, המכחישים ומחלישים את ליבו ומוחו גופו ונשמתו מעבודת השם בתמימות ובישרות נאמנה. וכשנופל רח"ל ואינו נשמר מאותו 'פן', זה מביאו אל 'וסרתם ח"ו. ומתחילה רק יסור מעט, כשנוטה אפילו כחוט השערה לשמאל, אבל עד מהרה עלול הוא להתדרדר עד 'ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם' רחמנא לישזבן.

על זה הדרך דרש רבינו היהודי הקדוש זצוק"ל, בפסוק (דברים כט, יז) 'פן יש בכם - שרש פרה ראש ו'לענה'. כאשר 'פן יש בכם', ספקות וחוקיות ומבוכות, זה 'שרש פרה ראש ו'לענה'. כשהאדם מסובך ומתוסבך 'פן' כך 'אף' כך... ומתמלא ספקות, שמא פן, אולי, דלמא! [מחלת הספק - O-C-D] הם שורש כל צרות ורעות, הן בגוף והן בנפש, והוא שבע מדורים פורה ראש ו'לענה. כנרמז בהמשך פסוקי פרשתנו: 'וחרה אף ד' בכם וגו', ואבדתם מרתה מעל הארץ הטובה אשר ה' נתן לכם, הן הארץ העליונה הרוחנית שבנשמתו, והן הארץ הטובה הגשמית שבחיי האדם.

[וכנגדו נרמז כאן נוטריקון: 'שרש פרה ראש ו'לענה' - שופר כנודע, שסגולת קול שופר פשוט הבוקע חדרי לבב פנימה, לפשוט כל ספקות וליישר כל הדורים, להביא לישרי לב' שמחה].

וכן הביא תלמידו הק' בספר "זכרון שמואל" (פר' שמות) ברמזי גזירת פרעה הרשע (רש"י שמות א' יב): "רוח הקודש אומרת אתם אומרים 'פן' ירבה, ואני אומר כן ירבה". - השטן מרבה באדם 'פן' ספקות ומבוכות בהתחכמות וערמוניות שונות, וערעורי סרק במוח ובלב, כד"א (שם י') 'הבה נתחכמה לו פן ירבה'. - אך כנגדו מתגבר רוח הקודש להחזיר בישראל את בהירות הדעת, לומר ולחוש 'פן!' בכנות נאמנה ויציבות הדעת הישרה והתמימה, ומי שכבר נפל ל'ע במחלת הספק, הרי עצתו אמונה בהמשך פסוקי קר"ש שבפרשתנו להחזירו אל דרך הישר והטוב: 'ושמרתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וגו', ודברי תורת ה' התמימה והישרה יחזירוהו לעבדו יתברך בישרות ונאמנות בתמימות ובלב שלם לגרש ולבער כל ספק מבוכה, הן מבוכות שבשכל והן מבוכות שברגש. וכמאמר החכם מכל האדם בספר החכמה (משלי י' ט) 'הולך בתם ילך בטת ומעקש דרךיו ידע'. ובכך יזכה לסייעתא דשמיא בעבודתו ית' בתמימות כד"א (דברים י"ג) 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', במנוחת הדעת ובמנוחת הנפש, אמן.

- * -

מעשה בבחור אחד תמים וישר דרך, שהיה רגיל לבוא כסדר אל השיעורים השונים שמסרתו בחסדי ה', וכן הגיע הרבה לביתו לבקשת חיזוק בעניינים שונים.

בחור זה היה לדאבון לב 'מעובב שידוך' שנים רבות ל'ע משום מה הוא לא הצליח למצוא את זיווגו מחמת כל מיני עיכובים ומניעות שונות. אך עיקר הבעיה' שעיכבה אותו היתה הררי הספקות והמבוכות השונות שהיה מערים בכל הצעת שידוך שהגיעה לפתחו. הוא היה בודק ובודק... חוקר דורש ומבקש, ושוב בודק, וחוזר חלילה... וככל שהתדבק החקירות כן התחבטה נפשו והתייסרה בריבוי הספקות, עד שלא היה מסוגל בנפשו לקבל החלטה נבונה לסגור שידוך.

כך מצא את עצמו האלטערער' דגן כשהוא בגיל 'שלושים ושבוע [37!]

ועדיין לא מצא את זיווגו, ירחם ה'. בחור-זקן זה התהלך לו כך יום אחר יום שנה אחר שנה, כשהוא שבור ומדוכדך, ואינו מוצא מנוחה לנפשו המתחבטת ומתייסרת תמיד, ואינו יודע להשית עצות בנפשו, וצערו הפנימי גדול מנשוא רח"ל. בצר לו הגיע יום אחד בצהריים לביתו להתייעץ על הצעת שידוך מסוימת

טיב המעשיות

על פרשיות השבוע

סאת הגר"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מכרכים משרתו עושי רצונו לתקן הדרך לפניו. המשרתים הגיבורים נקשו בחזקה על דלת הבית וכשבעל הבית קם בבהלה ומיהר לבדוק אלו 'אורחים' נחתו אצלו כך בפתאומיות, התפלא למראה הפר"ץ המהולל עם חייליו, הוא הכניסו הביתה בכבוד גדול כראוי לו, והגיש לפניו מזון ומשקה להחיות את ליבם מן הדרך.

הפר"ץ הודה למארחו בכל לב, הוא התנצל על הופעתו הפתאומית בשעה מאוחרת שכן, והסביר שחיפש מקום אכסניה ללון בו את שנת הלילה, כדי שיוכל למחרת עם שחר להמשיך בדרכו, וכשעבר כאן באזור 'דוקא' בית הוא מצא חן בעיניו... ולכן מבקש הוא אם ניתן ללון הלילה בביתם, תוך שהוא מוסיף 'קריצה' רבת משמעות שלא תהיה זו לינת חינוג... האיש הבין היטב שעם 'פר"ץ' לא מתוכחם ומיהר להסדיר את טרקלין הבית הנאה בשביל הפר"ץ הנכבד, וכן הסדיר מקום לינה עבור משרתיו החיילים.

ויהי בוקר, הפר"ץ ומשרתיו השכימו מוקדם בהיות שמיירו לדרכם, ובטרם יצא מן הבית הודה הפר"ץ לבעל הבית על האירוח היפה, וכדברו תחב אל תוך ידו 'מעטפה' שמנה מלאה בזוהבים מרשרשים רבים כאות תודה, ותיכף פרד לו איש הפר"ץ ונעלם לדרכו.

בעל הבית נשאר מופתע ונדהם מאורח פורח פלאי שכזה, הוא פתח את מעטפת הזוהב והחל לספור בזוויות זהוב אחר זהוב, ונמצא סכום המצלילים בדיוק כאותו סכום שלקח ממנו אותו רבי אמש, חושבנא דדין כחושבנא דדין!

גם אמר האיש, היה זה עסק טוב עם רווח נאה בצידו... עתה עלי להמשיך אל המשימה הבאה המתוכננת לבוקר זה, הוא החיש את הסוס ויצא בדריה מהירה אל העיר הסמוכה, ולאחר בירור קצר היכן מתאכסן כאן הצאנזער רב' הגיע אל בית האכסניה, וביקש להכניסו בדחפיות אל הקודש פנימה.

הגבאים הנאמנים ששמעו שעשה את דרכו במיוחד מן העיר הסמוכה, הבינו שכנראה דבר נחוץ לו בדחפיות רבה, ואישרו לו להיכנס אל הצדק.

הדלת נפתחה בפניו, והנה רואה האיש את צורתו ההדורה הזורחת והמאירה של הרבי היושב כמלך בהדרו בראש השולחן, והנה בדחילו ורחימו בתורתו הקדושה. פחד גדול נפל עליו, הוא התקרב בזוויות צעד אחר צעד, וכשהבחין בו הרבי הרים את עיניו הקדושות מתוך הספר, ונתן לו ברכת 'שלום עליכם' באהבה, ושאלו למבוקשו.

לאחר שקיבל האיש את ברכת הצדק ורושתו להציע את דבריו, פתח בדבר 'תלונת', וסיפר שהוא מועי מן העיר הסמוכה, ושהוא בעלה של אותה אשה צדקנית ותמימה, שרבי 'הוציא' ממנה אתמול 'הון עתק'!

תיכף על אתר, עוד לא סיים האיש לדבר מתביעת כסף, עונה לו הרבי בחיוך רחב, אכן נכון הדבר, וכבר פרעתי את כל אותו החוב עד פרוטה אחרונה! הלא כבר עבר אותו 'פר"ץ' האיש בסברתו, ואתה יצאת לקראתו, וכבר נתן לך בשליחותי את כל אותם זוהבים משלם, ועתה שוב לביתך בשלום ובשלוה, שמח עם אשתך הצדקנית, ותמשיכו במעשה הצדקה ובדרכי יושר לטובה ולברכה.

כשסיים הגאון רבינוביץ רב' לספר את טיב מעשה מופלא זה, הסביר בפקחותו את הלימוד מוסר' שרצה ללמד בזה, כדי שיהא סיפור נאה עם לקחו בצידו. וכה אמר: אם ברצונכם להידמות על האבא הקדוש, אי אפשר 'לחקות' אותו רק בענין אחד של 'מופת' קפידות של כעס' וכיוצא, צריך 'לחקות' בכל העניינים כולם... גם מי שיוכל להמציא 'שלוחים' - מלאכים' שכאלה עם זוהבים רבים בין לילה אחד כרבינו הקדוש, יכול אולי לנסות גם בשאר דרכיו הנעלים שמורים ונעלמים בשם כל ישראל.

ושאלה מהו הסכום המדויק שצריך לצדקה גדולה זו.

כששמע הצאנזער רב את השאלה שבקעה מלב מלא רצון טהור חך אל המצוה, נענה כנגדה ברשפי אש שלהבת קה הבערת בקרב, ונקב בסכום המדויק שנצטרך לו שהיה סכום עצום והגון, טבין ותקילין!

[כענין שמצינו בירושלמי שלהי מסכת הוריות (פ"ג סוף ה"ד), בטיב אותו מעשה הידוע מרבי יהושע כשעלה לרומי לפדות 'תינוק ירושלמי' אחד, אדמוני עם יפה עיניים וטוב רואי, וקווצותיו מסודרות לו תלתלים, כשהיה עומד באותו קלון נורא של שביית רומי מירושלים, בעת חורבן בית המקדש, כשבועונותיו הרבים באו גויים בנתלח, 'כי אכל את יעקב ואת נווה השמש' (תהילים ע"ז). וכשעלתה לפניו אותה 'אנקת אסיר' (שם י"א) מיד יצא רבי יהושע בקול גדול ואמר: 'מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ, שאינו זו מיכן עד שאפדנו, ופדאו בממון הרבה' עכ"ל].

כששמעה בעלת הבית את הסכום הנצרך מפורש יוצא מפי הצדק בקדושה ובהשרה, שמחה מאוד, האמינה בכל לב באמונת צדיקים פשוטה ותמימה, ותיכף הוציאה את כל הסכום הגדול שנקב הרבי מרישא ועד גמירא, היא לא חשבה הרבה ונתנה את הכל ביד רחבה. על דרך שנפסק להדיא בשולחן ערוך הלכות צדקה (ס"ו רמ"ב): 'לעולם אין אדם מעני מן הצדקה, ולא דבר רע ולא היזק מתגלגל על ידה, שנאמר (ישעיה לב יז) 'וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְדָקָה שְׁלוֹם [וְצִדְקַת הַצְדָקָה הַשְׁקֵט וְבִטָּח עַד עוֹלָם]' ע"כ.

חלפו כמה שעות והנה נכנס בעל הבית אל ביתו, וכששמע מפי זוגתו הצדקנית מכל אותו המעשה שהתרחש בביתו בהיעדרו, התמלא לבו חמה גדולה, כיצד לקח לו הרבי סכום עצום שכזה? בכעסו ובחמתו החל מיד לברר להיכן פנה הרבי בהמשך דרכו, ונדע לו שהגיע אל העיר הסמוכה שם ילון בלילה, ולמחרת אמר הוא להמשיך בדרכו. אמר אפוא האיש לאשתו, שלמחרת בבוקר ייצא לדרך אחר אותו רבי' שהריון הוציא ממנו סכום גדול שכזה, וידרש ממנו בחזרה את כל כספו עד פרוטה אחרונה!

ויהי בחצי הלילה, והנה קולות נשמעים מבחוץ, מרכבה הדורה קשורה אל סוס אבירים עצרה באחת בחנייה של בית הזוג הנחמד דגן. מתוך המרכבה ירד בגאון 'פר"ץ' נכבד רם המעלה, כשמשכבו

הראשון שתקנו הגאונים 'למנון' ורבנן חבורתא קדישתא תלמידהון ותלמידי תלמידהון, ולכל מאן דעסקין באורייתא. והן את הקטע השני, שנתקן עבור 'כל קהלא קדישא ורבבא עם זעריא', יחד עם המי שברך' שלאחריו עבור 'כל קהלא קדושה' הוא עם כל קהילות הקדוש וכו' - את הכל קרא בניגונה ובנחת כמונה מעות, ועם סיומו סגר את הסידור ונשקו באהבה, ורק לאחר מכן התפנה לצאת לשמחת הקידוש ולסעודת שבת קודש.

למדנו אפוא ממידותיו הנאצלות של האי צדיק וחסיד, שייף עייל ושייף נפיק, סדרי חיים של תמינות ומנוחת הדעת ללא בלבולים ומבוכות המשחיתים מוח לב ונפש, כי אם בדעה צלולה וברורה ובעונה הישרה והשקטה, בתכונת הסבלנות והמתניות הפנימית שהייתה תמיד נר לרגלי קדשו.

הוא היה דוגמא חיה ומוחשית בעבודתו של קיום והתגלמות דברי הרמב"ן ז"ל באיגרתו: 'תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת לכל אדם ובכל עת ובזה תנצל מן הפעם וכו', ובמדות האלה תהיה שמה בהלקף. וכאשר תתנהג במדת הענוה כו' אז תשרה עליך רוח השכינה וזיו כבודך וזיי עולם הבא' - אמר.

- > + < -

השלמה מפי מורנו ורבינו הגה"צ שליט"א למדור 'טיב המעשיות' משבת שעברה ('טיב הקהילה') פרשת ואתחנן תשפ"ה גיליון מס' 794.

בענין טיב המעשה שקיבלתי מפי קדשו של כ"ק האדמו"ר מסטרופקוב זצוק"ל באותה סעודת 'מלוא מלאכה', כשידבר אודות זקנו הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז' זצוק"ל, ועל הקפידות שבהנהגתו המפורסמת טמירה ונעלמה לצדיקים בסדר 'המתקת הדינים בשו"ש'. והבאנו מה שסיים בזה הרבי מסטרופקוב מן המקובל בידי מפי אבותיו הקדושים שלאחר הסתלקות מרן הדברי חיים כשהתלו בניו הקדושים ז"ע בהנהגת העדה כל אחד במקומו ובנחלתו, חשש בנו הר"ה"ק רבי ברוך גמאריליץ זצוק"ל שמה ירצו גם הם להשתמש באותה סגולה של המשכת הישועות בדרכי 'קפידא' כפי שראו בבית אביהם, מלאך האלקים. והוהירם על כך שהיא הנהגה השייכת לצדיקים יחידים קדושי עליון בלבד, אותם צמודי השכינה הק' בכל עת ועונה, מוכנים ועומדים לפשוט צווארם לעקידה במסירות נפש עלילת, ונקיים ומוזככים בשלמות אף ממשוה דמשהו כעס וקפידה פנימית זך שבוך, ואין זו דרך לשאר הצדיקים כמו שהתבאר בגיליון הקודם.

ויש לי לתקן בזה, ולהוסיף נדבך נוסף שקיבלתי באותה שיחת קודש מפ"ק של אותו צדיק הר"ה"ק רבי יחזקאל שרגא מסטרופקוב זצוק"ל, שבמעמד הלוויה של מרן בעל ה'דברי חיים' זצוק"ל במעמד בניו הקדושים ממשיכי דרכו, ובמעמד אלפי בני ישראל, ובמעמד הרבה מצדיקי הדור, בהיותו רבן של כל בני הגולה. וחשש בנו הרבי גמאריליץ ז"ע שלא ימרו הצדיקים להשתמש באותה דרך של הקפידות, וסיפר לפניו טיב עובדא אחת מאביו הק' רבינו ה'דברי חיים'.

ואיזו גופא דעובדא סיפר הגאון רבינוביץ, שבאחת מנסיעות איסוף הצדקה של רבינו הגה"ק ה'דברי חיים' מצאנז' זצוק"ל על פני הערים והעיירות שברחבי גליציה ופולין, וכיתת במסירות נפש את רגל קדשו החולנית מבית לבית כדי לקבץ מעות עבור 'פדיון שבוים' כדרכו בקודש, הגיע אל בית אחד, וכשפתחה בעלת הבית את הדלת הגיד את המטרה הקדושה והנעלה שאוסף הצדקה להצלת אחינו בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה.

כשראתה בעלת הבית את צורת קדשו של הצדיק מלאך האלקים וכשומעה את המטרה החשובה של אותה צדקה הגדולה שבצדקות שאין לך מצוה גדולה כפדיון שבוים' (שולחן ערוך יורה דעה הלכות צדקה סימן רנ"ב ס"א). התלהב ליבה לנוכח קדושת הצדיק

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מחגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 חתקשרים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti11@gmail.com

ירושלים 7 ישיעיהו טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגונוך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173